

Projectplan Pilot overlast coffeeshops 2010-2011
15 juni 2010

INHOUDSOPGAVE

1.	<i>Huidige beleid en stand van zaken</i>	4
2.	<i>Gegevens van de gemeente Leeuwarden en de omliggende gemeenten:</i>	5
3.	<i>Analyse van de overlast rond coffeeshops</i>	6
4.	<i>Te nemen maatregelen</i>	7
5.	<i>Buurtgastheren</i>	7
6.	<i>Voorstel voor de pilot</i>	8
7.	<i>Effectiviteit van de interventie van de pilot</i>	9
8.	<i>Financiering</i>	10
9.	<i>Bijlagen</i>	10

1. Huidige beleid en stand van zaken.

In de gemeente Leeuwarden zijn 13 coffeeshops gevestigd waarvan 12 zich bevinden binnen de stadsgrachten. Eén coffeeshop is gevestigd buiten de stadsgrachten, namelijk aan het Zuidvliet. Deze coffeeshop valt onder het zogenaamde uitsterfbeleid: bij een wijziging in de ondernemingsvorm wordt niet opnieuw een vergunning verleend. Een coffeeshop is een alcoholvrije horecagelegenheid en moet dus beschikken over een exploitatievergunning (horeca). De gemeente Leeuwarden heeft de Wet Bibob van toepassing verklaard op de coffeeshops.

De coffeeshops in Leeuwarden worden minimaal drie keer per jaar onaangekondigd gecontroleerd door de politie en de toezichthouders op naleving van de AHOJG voorwaarden.

De openingstijden van de coffeeshops zijn gerelateerd aan het gebied waarin de coffeeshops vallen. In de onderstaande tabel is een overzicht van de coffeeshops, vestigingsplaats en de openingstijden weergegeven.

Locaties coffeeshops en openingstijden

Naam coffeeshop	Straatnaam	Gebiedsindeling	openingstijden
Utoop	Grote Hoogstraat 34	concentratiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Repelsteeltje	Grote Hoogstraat 44	concentratiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Sacramento	Herenwiltje 12	consolidatiegebied	08.00 tot 06.00 uur
De Os	Korfmakersstraat 2	consolidatiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Miami	Korfmakersstraat 5	consolidatiegebied	08.00 tot 06.00 uur
American	Nieuwesteeg 4	consolidatiegebied	08.00 tot 06.00 uur
De Zone	Poststraat 37	concentratiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Flower Power	Ruiterskwartier 59	concentratiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Relax	Tuinen 33	consolidatiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Africa	Uniabuurt 2	consolidatiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Down Town	Wortelhaven 85	consolidatiegebied	08.00 tot 06.00 uur
Eenhoorn	Ype Brouwersteeg 3-5	concentratie/winkelgebied	10.00 tot 24.00 uur
De Vriendschap	Zuidvliet 44	buiten de stadsgrachten	08.00 tot 01.00 uur

Voor de openingstijden geldt het volgende.

- Bij de openingstijden van 08.00 uur tot 06.00 uur mogen er geen nieuwe of komende bezoekers worden toegelaten van 03.00 uur tot 06.00 uur.
- Bij de openingstijden van 08.00 uur tot 01.00 uur mogen er geen nieuwe of komende bezoekers worden toegelaten van 24.00 uur tot 01.00 uur.
- Coffeeshop Eenhoorn heeft een uitzondering op de openingstijden van 10.00 uur tot 24.00 uur omdat de coffeeshop is gevestigd in 2 gebieden (concentratie en winkelgebied).

Er is een voorstel in de maak om de openingstijden van de coffeeshops te beperken van 16.00 uur tot 01.00 uur, met dien verstande dat er geen nieuwe of komende bezoekers worden toegelaten van 24.00 uur tot 01.00 uur. Dit houdt in dat één coffeeshop een langere openingstijd krijgt. De gedachte hierachter is dat een beperktere periode van verkoop de verkoop kan ontmoedigen. Met name voor minderjarigen kan (door)verkoop dan niet meer plaats vinden op momenten waarop zij op school geacht worden te zijn. Daarnaast zal de beperking van de openingstijden een positief effect hebben op de veiligheid van de omgeving. De geconstateerde overlast zal beperkt worden tot een aantal uren per dag en met name in de nachtelijke uren zal er veel minder kans op overlast zijn.

2. Gegevens van de gemeente Leeuwarden en de omliggende gemeenten:

Hieronder zijn kwalitatieve en kwantitatieve gegevens van de gemeente Leeuwarden weergegeven die relevant zijn voor de pilot.

- Leeuwarden is de hoofdstad van Friesland en telt 93.498 inwoners;
- Leeuwarden heeft een regiofunctie voor de provincie voor de coffeeshops;
- Leeuwarden is een centrum gemeente voor een grotere regio voor werken, winkelen, onderwijs, uitgaan etc;
- Leeuwarden telt 14.556 jongeren in de leeftijd van 10-14 jaar;
- Leeuwarden telt 4.481 jongeren in de leeftijd van 15-18 jaar;
- Leeuwarden telt 5.546 jongeren in de leeftijd van 19-21 jaar;
- Er zijn 40 basisscholen met in totaal 8.389 leerlingen;
- Er zijn 5 scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs met in totaal 8.389 leerlingen;
- Er zijn 3 instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs met in totaal 11.196 leerlingen;
- Er zijn 3 HBO scholen met in totaal 17.330 leerlingen.

De gemeente Leeuwarden heeft zoals eerder al is genoemd een regiofunctie voor de gehele provincie Friesland. Hieronder ziet u de inwonersaantallen van de omliggende gemeenten waarin geen coffeeshop wordt geëxploiteerd, zodat er een beeld wordt geschetst van het totale verzorgingsgebied van de gemeente Leeuwarden. De cijfers zijn van het CBS per januari 2009.

Naam Gemeente	Aantal inwoners
Gemeente Dongeradeel	24.610
Gemeente Ferwerderadiel	8.825
Gemeente Het Bildt	10.887
Gemeente Leeuwarderadeel	10.358
Gemeente menaldumadeel	13.708
Gemeente Kollumerland	13.048
Gemeente Dantumadeel	19.367
Gemeente Tytjerksteradiel	32.211
Gemeente Littenseradiel	10.932
Gemeente Boarnsterhim	19.306
Totaal aantal omliggende gemeenten	163.252
Gemeente Leeuwarden	93.498
Verzorgingsgebied coffeeshops Leeuwarden	256.750

Andere gemeenten in Friesland waar een of meerdere coffeeshop geëxploiteerd worden zijn:

- Gemeente Harlingen is 28 km vanaf Leeuwarden, daar is 1 coffeeshop gevestigd;
- Gemeente Sneek is 27 km vanaf Leeuwarden, daar zijn 2 coffeeshops gevestigd;
- Gemeente Heerenveen is 32 km vanaf Leeuwarden, daar zijn 4 coffeeshops gevestigd;
- Gemeente Smallingerland (Drachten) is 29 km vanaf Leeuwarden, daar zijn 2 coffeeshops gevestigd.

3. Analyse van de overlast rond coffeeshops

Uit informatie van politie, Meldpunt Overlast Leeuwarden en eigen rapportage blijkt dat er verschillende vormen van overlast rond coffeeshops wordt ervaren. De volgende zaken komen hierbij naar voren:

- ergernis over auto's die even parkeren en de straat blokkeren;
- de ingang van de straten worden geblokkeerd;
- verkeersovertredingen;
- er staan vrijwel constant auto's bij de winkels/coffeeshops (Korfmakersstraat) met draaiende motoren en luide muziek;
- parkeeroverlast;
- er is veel sprake van (soms hard rijdend) doorgaand verkeer;
- overlast van zwerfvuil;
- overlast van minderjarigen die niet worden toegelaten in de coffeeshops en andere bezoekers van de coffeeshop erop aan aanspreken om softdrugs voor hun te halen en daarop wachten;

Uit deze gegevens blijkt dat de overlast die inwoners rond coffeeshops ervaren in 3 categorieën zijn in te delen:

- overlast door autoverkeer;
- overlast van zwerfvuil
- overlast door minderjarigen buiten de coffeeshops.

Door het relatief grote aantal coffeeshops in Leeuwarden wordt deze overlast op meerdere plaatsen in de stad ervaren.

4. Te nemen maatregelen

Om de in hoofdstuk 3 genoemde overlast tegen te gaan worden de volgende maatregelen onderzocht:

- het nemen van fysieke maatregelen komen (bijvoorbeeld paaltjes);
- het afsluiten van straten;
- eenrichtingsverkeer invoeren;
- extra prullenbakken of ondergrondse vuilcontainers plaatsen;
- extra parkeerplaatsen creëren;
- meer controle op foutparkeerders;
- flyers uitdelen met buurtregels;
- verkeersdrempels;
- vermindering van het aantal coffeeshops.

Aangetekend moet worden dat in de oude binnenstad niet op elke plaats elke (fysieke) maatregel mogelijk is. Dit wordt per locatie bekeken.

Naast de genoemde maatregelen willen wij door deelname aan de pilot inzetten op een nieuwe aanvullende maatregel, namelijk de inzet van buurtgastheren. Invoering van dit concept vormt de basis van de pilot. In de volgende hoofdstuk wordt het voorstel verder uitgewerkt.

5. Buurtgastheren

Het concept 'Buurtgastheren' is een initiatief van coffeeshop de Os uit Leeuwarden. Tijdens een buurtbijeenkomst op 15 april 2010 met ondernemers van de Korfmakersstraat, bewoners, de wijkagent en ambtenaren van de gemeente Leeuwarden is dit initiatief ontstaan. Doel van dit buurtinitiatief is enerzijds de overlast door parkeer- en verkeersovertredingen van automobilisten te voorkomen. Anderzijds worden jongeren aangesproken die niet worden toegelaten in de coffeeshops en andere bezoekers van de coffeeshop vragen om softdrugs voor hen te halen. Bij het initiatief zijn 2 coffeeshops (Korfmakersstraat), de buurt en politie intensief betrokken.

Het team van de buurtgastheren bestaat uit vrijwilligers. De buurtgastheren werken in koppels bestaande uit 1 persoon werkzaam bij de coffeeshop en een buurtbewoner. De buurtgastheren spreken de mensen aan als ze fout parkeren, motor uitzetten, muziek uitzetten, niet over de stoep rijden, snelheid matigen. Ook spreken ze minderjarigen en rondhangende bezoekers aan in de buurt van de coffeeshops. De buurtgastheren hebben een rechtstreeks 06-nummer van de wijkagent. Daarnaast wordt in de briefings van de politie aandacht besteed aan de buurtgastheren.

De buurtgastheren werken op donderdag van 17.00 – 22.00 uur, vrijdag van 16.00 – 21.00 uur en zaterdag van 14.00 – 21.00 uur. Op die momenten is de overlast namelijk het grootst.

In de praktijk is de afgelopen maanden gebleken dat bezoekers van de beide coffeeshops de buurtgastheer werkzaam bij een coffeeshop ook herkennen als medewerker van de shop. Argumenten als “onze coffeeshop ontvangt klachten over overlast van fout parkerende klanten” en “we kunnen vanwege overlast uiteindelijk gesloten worden” worden door de bezoekers (klanten) meestal welwillend geaccepteerd. Overige binnenstadbezoekers zijn hier een stuk minder gevoelig voor. Een duidelijke en zichtbare band tussen de buurtgastheren en de coffeeshops (medewerkers nu) is dus van belang.

6. Voorstel voor de pilot

De gemeente Leeuwarden vindt het concept buurtgastheren een uitstekend buurtinitiatief. Aangezien de eerste resultaten positief lijken, zou het goed zijn dit concept onderwerp te maken van de pilot. Zo kan dit concept verder worden uitgebouwd, overigens met instandhouding van het contact met de buurt en de coffeeshops.

Zoals hiervoor aangegeven werken de buurtgastheren in koppels van 2 personen. Hiervoor is gekozen uit veiligheidsoverwegingen. De buurtgastheren functioneren momenteel op vrijwillige basis. Naar het zich laat aanzien gaat er een preventieve werking uit van het optreden van de buurtgastheren. Het aantal mensen en bezoekers van de coffeeshops dat aangesproken wordt op hun overtredingen neemt zienderogen af. Ook het aantal klachten lijkt de laatste tijd af te nemen.

Indien de activiteiten van de buurtgastheren stoppen, zal het waarschijnlijk niet lang duren dat het aantal overtredingen - en daarmee de overlast - weer op het ‘oude’ niveau zal zijn.

De buurtgastheren werken alleen in de Korfmakersstraat. Het voorstel is om met de pilot het werkgebied van de 2 buurtgastheren uit te breiden naar 4 betaalde buurtgastheren voor de donderdag, vrijdag en zaterdag. Te denken valt aan uitbreiding met de Wortelhaven (Down Town), de Eewal (Repelsteeltje), de Grote Hoogstraat (Utoop en Repelsteeltje), de Poststraat (De Zone), Uniabuurt (Africa) en het Herenwiltje (Sacramento). Deze coffeeshops liggen redelijk dicht bij elkaar in de buurt.

Deze buurtgastheren werken met de volgende buurtregels:

- Parkeer in de vakken
- Motor uit
- Muziek uit
- Niet over de stoep rijden
- Matig uw snelheid
- Niet voor de deur van de coffeeshop hangen

De aansturing (begeleiding) van de buurtgastheren, zal door de gemeente Leeuwarden worden gecoördineerd, in plaats van door de coffeeshophouders zelf. De lijnen moeten kort en duidelijk zijn. Er zullen diverse overleggen worden georganiseerd met de buurtbewoners, ondernemers, coffeeshophouders, de wijkagent en met ambtenaren van de gemeente Leeuwarden. Zo wordt de betrokkenheid van buurt, coffeeshops en politie bij de pilot in stand gehouden.

De fysieke maatregelen zoals het eventueel plaatsen van paaltjes, afsluiten van straten, eenrichtingsverkeer, het plaatsen van prullenbakken zal nog nader worden uitgezocht. Er wordt nog gewerkt aan een raadsvoorstel over het aantal coffeeshops en de openingstijden. Het uitbreiden van het concept buurtgastheren zou een uitstekende aanvulling zijn op de andere genoemde maatregelen.

7. Effectiviteit van de interventie van de pilot

Reductiepotentieel:

- Reductie overlast meldingen met 50%
- De interventies hebben direct effect op en zijn gericht op afname van de overlast

Bereik:

- Primair gericht op bezoekers en omwonenden van de coffeeshops, secundair gericht op de bewoners van de hele binnenstad

Termijn:

Het effect van de maatregel om buurtgastheren in te zetten is op korte termijn (binnen een half jaar). Er is een sterk causaal verband tussen de interventie en de doelstelling (afname van de overlast).

Partners van de gemeente in deze pilot zijn:

- Coffeeshophouders
- Politie
- Bewoners
- Winkeliers

Mogelijkheid tot verbreding en continuïteit

Aan de hand van de ervaringen, opgedaan in deze pilot, kan deze werkwijze ook gebruikt worden voor andere delen van de binnenstad en in andere gemeenten. Indien de overlast vermindert, kan het aantal werkavonden wellicht worden teruggebracht. De vrijgekomen uren kunnen worden ingezet om het gastheerschap bij andere coffeeshops in te voeren.

8. Financiering

De gemeente Leeuwarden gaat uit van 4 gastheren, die werken in een koppel van 2 personen.

Deze personen worden aangenomen in een schaal 5 functie voor 20 uur per week. Zij zullen op straat worden ingezet op donderdag van 17.00 – 22.00 uur, vrijdag van 16.00 – 21.00 uur en zaterdag van 14.00 – 21.00 uur. De overige 3 uren worden benut voor het maken van rapportages en voor overlegvormen. Hieronder ziet u een berekening van 4 gastheren á 20 uur per week, uitgespreid over 2 jaar .

Loonkosten 4 gastheren	€ 90.000
Bijkomende kosten	€ 10.000
4 gastheren op basis van 1 jaar	€ 100.000
4 gastheren op basis van de pilot	€ 200.000

9. Bijlagen

- Coffeeshopbeleid Gemeente Leeuwarden februari 2001
- Sfeerrapportage